

Ἐλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικής καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
Ἄριθμός φύλλου 304

1 Ἰουλίου 2011

Τό πολιτιστικό μας ὄραμα

Διαφθορά...

εἰσαγόμενη καί ἐξαγόμενη

ἔσα στή ζοφερή καταχνιά, πού ὑπερκαλύπτει τοῦτες τίς μέρες τή χώρα μου καί σπρώχνει σέ ἀκραία ἀπόγνωση τοὺς ἀδελφούς μου, ἀφήνω νά πέσουν στό χαρτί κάποιες, μελαγχολικά ὑπογραμμισμένες, ἐπισημάνσεις μου, ὅχι ὡς εἰσφορά πρόσθετης, ψυχρῆς ἢ καί ἐπαναστατικῆς, πολιτικοοικονομικῆς ἐπεξεργασίας τῆς καταιγιστικῆς κρίσης, ἀλλά ὡς κατάθεση τοῦ προσωπικοῦ μου θυλακίου τῆς ὁδύνης πλάϊ στά ἀλάβαστρα τοῦ πόνου, τῶν στεναγμῶν καί τῶν δακρύων τῶν συμπατριωτῶν μου καί συνοδοιπόρων μου.

Ὅπου βρεθεῖς καί ὅπου σταθεῖς, μιά καί μοναδική εἶναι ἡ κραυγή, πού ὀριοθετεῖ τόν ὀρίζοντα καί στιγματίζει τίς συμπεριφορές: Μᾶς πνίγει ἡ διαφθορά. Ἐσβησε ἡ λαμπάδα τῆς ἀξιοπρέπειας καί τῆς διαφάνειας. Πνίγηκαν στά μολυσμένα νερά τῆς πολιτικῆς σκοπιμότητας, τοῦ μαύρου πλουτισμοῦ καί τῆς

ἀπροκάλυπτης ἐκμετάλλευσης ἢ τιμιότητα, ὁ σεβασμός τοῦ ἄλλου, τοῦ διπλανοῦ προσώπου, οἱ χτύποι τῆς συνείδησης καί τῆς καρδιάς, πού μελωδοῦν τήν εὐγένεια τοῦ ἡθους καί τή θαλπωρή τῆς ἀγάπης.

Ἡ πατρίδα μου, ἡ σηματοφόρος τῆς πολιτιστικῆς ἐξόρμησης καί μάνα στρατιᾶς ἀτέλειωτης σοφῶν καί ἀγίων, παράγει καί ἐξάγει, στούς ἀνοιχτούς ἡπειρωτικούς καί ἱστορικούς ὀρίζοντες, τίς ἀναθυμιάσεις τῆς ἀδιαντροπιᾶς καί τά λείμματα τῆς ἐκφυλιστικῆς ἀποσύνθεσης. Σέ πανευρωπαϊκή καί σέ παγκόσμια κλίμακα προβάλλονται καί τεχνολογοῦνται οἱ ἐφευρετικοί μηχανισμοί τῆς διαφθορᾶς, πού βρωμίζουν τόν ἑλληνικό χῶρο καί φωτογραφίζονται, δίχως κάλυμμα ντροπῆς, οἱ προδότες τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας. Οἱ δημοσιογραφικοί μηχανισμοί τῆς ἐνωμένης Εὐρώπης, μέ ὕφος δριμύ, ξεμπροστιάζουν ὁλόκληρη τήν ἡγετική κλίμακα τῆς ταπεινωμένης καί ἀποκαμωμένης Ἑλλάδας καί, κουνώντας ἀπειλητικά τό δάχτυλο, μᾶς διώχνουν στό περιθώριο τῆς ἀπαξίας καί τῆς δουλικῆς ἐξάρτησης. Οἱ τηλεοπτικές ὀθόνες τά δημοσιογραφικά ρεπορτάζ καί οἱ αἰχμηρές καταγγελίες τά ἐμπλουτίζουν μέ τή ζωντανή ἀπεικόνιση. Τά χρωματίζουν, τά ἀναπαράγουν καί τά ἐπιβάλλουν στό μυαλό μας καί στή συνείδησή μας ὡς παγιωμένα σχήματα ὑπανάπτυξης, πολιτιστικῆς καθυστέρησης καί εὐτελισμοῦ. Ἀπό κεῖ καί πέρα, εὐκολα τά "forum" τῆς πολιτικῆς καί τῆς οἰκονομικῆς διαβούλευσης μᾶς μαδοῦν καί μᾶς ξεκοκκαλίζουν.

Υπαρκτή καί καταλυτική καί ἡ ἀντίστροφη ροή τῆς διογκωμένης διαφθορᾶς. Ἡ Εὐρώπη μας, τό γήπεδο τοῦ ὑποτιθέμενου διαφωτισμοῦ, τῆς συναδέλφωσης καί τοῦ κοινοῦ μόχθου, καί οἱ ἄλλοι, μεγάλοι, σχεδιαστές καί διαμορφωτές τοῦ ἐκμοντερνισμένου σχήματος τῆς παγκοσμιοποίησης, ἐκπέμπουν ἀτέλειωτα νοσηρά κατάλοιπα διαφθαρμένου βίου, πού μολύνουν τήν παγκόσμια ἀτμόσφαιρα καί μεταλλάσσουν τίς ἀνθρώπινες κοινωνίες σέ ζούγκλες. Τό ἔγκλημα, πού ἴσαμε χτές ἦταν ἀποτρόπαιο, γίνεται ρουτίνα. Ἡ ἐκμετάλλευση τοῦ φτωχοῦ καί τοῦ ἀδύναμου ἐξελίσσεται σέ ζωτική ἐπιχείρηση. Ἡ στρέβλωση τῆς ἀλήθειας τιτλοφορεῖται εὐφυΐα. Ἡ συζυγική ἐξαπάτηση, μοντερνισμός. Καί ἡ ἐπιδεικτική ἀδιαφορία γιά ὅλα, ἀποδέσμευση ἀπό τά ποικίλα

ταμπού καί ἄνετο φτερούγισμα στήν ἐλευθερία.

Τό παράτυπο καί παράξενο: Ἡ εἰσαγόμενη καί ἡ ἐξαγόμενη διαφθορά, καταιγιστική καί σκοταδιστική εἰσβολή τῆς ἀπανθρωπιᾶς καί τῆς βαρβαρότητας στίς σύγχρονες κοινωνίες μας, κατορθώνει καί ἀναρριχᾶται στή βιτρίνα τῆς διαφήμισης καί γίνεται ὑλικό καί διαλεκτική προπαγάνδας, ὄχι τῆς πνευματικῆς ἀνάπτυξης τοῦ κόσμου, ἀλλά τῆς ἐπικυριαρχίας τοῦ ὑπόκοσμου. Ἐπικαλύπτει καί ἀποκρύπτει τά κενά τῆς διαφθαρμένης ψυχῆς. Τό σκοτασμό τῆς συνειδήσης. Τήν ἀπουσία τῶν εὐγενικῶν ὁραμάτων. Τήν ἀνίκητη ὁρμή γιά δημιουργία καί γιά θυσιαστική προσφορά. Καί ἀντιπροσφέρει, ὡς ἀντάλλαγμα, τή χλιδάτη ἐμφάνιση, τήν ἀκορεστη εὐμάρεια καί τήν πυκνή κοσμική προβολή. Τά μέσα τῆς καθημερινῆς ἐνημέρωσης, καθὼς συνηθίζουν νά ἐμπορεύονται τή διαφθορά καί τήν ἀτέλειωτη ἀλυσίδα τῶν σκανδάλων, ὀπλίζουν τήν παγίδα τῆς μαγείας καί αἰχμαλωτίζουν τοὺς νέους ἀθλητές τῆς ζωῆς.

Οί διάδοχοι ἀθλητές τοῦ ἀγωνίσματος τοῦ βίου, καθὼς στήνονται στό σημεῖο ἐκκίνησης, στρέφουν τό βλέμμα τους ὀλοῦθε, παρατηροῦν, παρακολουθοῦν, μετροῦν, ζυγίζουν καί ρίχνουν τόν κύβο. Προσυπογράφουν τό συμβόλαιο τῶν ἐπιλογῶν τους. Καί κινοῦν στόν ἀγώνα. Μέ ὄραμα καί μέ ὄρεξη. Ἀλλά καί μέ τήν κόπρο τοῦ Αὐγείου μπροστά στά πόδια τους. Πόσο νά κρατήσουν οἱ ἀντοχές τους; Μέχρι πότε νά ἀντισταθοῦν στόν ὀξύ πειρασμό; Πῶς νά ξεχωρίσουν καί νά ἀπομονώσουν τήν ὑπαρξή τους ἀπο τή ζυμωμένη καί τυποποιημένη μάζα; Ὅλα γύρω τοὺς φωνάζουν, πῶς ἡ καθαρότητα τῆς ψυχῆς δέν ἔχει πέραση καί ἡ ἐντιμότητα εἶναι συμπεριφορά μουσειοποιημένη, ἂν ὄχι μουμιοποιημένη. Καί λυγίζουν. Καί ὑποχωροῦν. Καί ἐντάσσονται στά κυκλώματα καί στίς συμμαχίες τῆς ἀναίσχυντης, ἀλλά ἐκμοντερνισμένης διαφθορᾶς. Στά κυκλώματα, πού διαμορφώνουν τή σύγχρονη παγκοσμιότητα καί ἐκμεταλλεύονται καί στίβουν, μέχρῃ ἀσφυξίας, τόν πολιτισμό, τήν ἀνθρωπιά καί, πρό παντός, τή διπλανή ὑπαρξη.

Σιωπή άνεξηγητη Λόγος άνιστόρητος

διότυπη, άνιστόρητη καί άνεξηγητη ή διακίνηση του Άρχιεπισκόπου μας Ίερώνυμου στον έκκλησιαστικό καί στον κοινωνικό περίβολο.

Όταν σκιάζεται στην παγερή σιωπή, καταντάει περιφερόμενη σφίγγα. Καί όταν αποφασίζει νά έκφέρει υπεύθυνη άποψη, αυτόπροδίδεται άπληροφόρητος, άνιστόρητος ή καί, έπικίνδυνα, άπαίδευτος.

Τά περιστατικά, πυκνά. Τά λαθεμένα άνοιγμάτά του στή δημοσιότητα, άλλοτε προκλητικά καί άλλοτε φαιδρά, τόν άποστασιοποιούν, όλοένα καί περισσότερο, από τό λογικό ποίμνιο. Έγγράφουν άλυσίδα έρωτηματικών στίς συνειδήσεις των άκροατών του. Άνοιγουν φάκελλο πολυεπίπεδης κριτικής καί σοβαρών άμφισβητήσεων. Καί καταλήγουν νά τόν ιστορούν, όχι ως ποιμένα ζηλωτή των Ίερών Παραδόσεων, γνήσιο διάδοχο των Αγίων Άποστόλων καί των φωτισμένων Πατέρων της

Όρθοδοξίας μας, αλλά ως έραστή των διασήμων της Άρχιεπισκοπικής ύπεροχής καί ως σφετεριστή του θρόνου καί των πρωτείων.

Άπό τή σειρά των περιστατικών ξεχωρίζω ένα, πού έγινε άφορμή νά άποκαλυφθεί καί νά διατυμπανιστεί ή άκράτητη καί άκυβέρνητη θεολογική καί ιστορική πενία του Έλληνα προκαθήμενου.

Κατά μήνα Μάρτιο «στά πλαίσια της παροχής άνθρωπιστικής παιδείας καί της μεταλαμπάδευσης αρχών καί ιδεωδών στους νέους, ή δημοσιογραφική όμάδα των εκπαιδευτηρίων Μπακογιάννη ώργάνωσε μιά σειρά συνεντεύξεων μέ διακεκριμένους παράγοντες του δημόσιου βίου». Η δεύτερη συνέντευξη ζητήθηκε από τόν Μακαριώτατο Άρχιεπίσκοπο Ίερώνυμο. Καί εκείνος, χωρίς καμμία άντίρρηση, άνταποκρίθηκε.

Δέχτηκε νά συνομιλήσει μέ

τούς ανήσυχους νέους και νά απαντήσει στα έρωτηματικά τους, πού ζητοῦσαν-μεταξύ τῶν ἄλλων- διαλεύκανση τοῦ συστήματος διοίκησης τῆς Ὁρθόδοξης ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας καί ἀνάλυση τῶν ποιμαντικῶν σχεδιασμῶν της.

Τά ἐρωτήματα, πού τέθηκαν, ἦταν πολλά καί ἐνδιαφέροντα. Ἡ συντροφιά τῶν νέων ξεκίνησε μέ τήν ἐκφραση ἐνδιαφέροντος γιά τό πῶς ὁ κ. Ἱερώνυμος ἄρχισε τήν ἱερατική σταδιοδρομία καί πῶς ἀνέβηκε τά σκαλοπάτια τῆς ἱερατικῆς καί τῆς Ἀρχιερατικῆς τιμῆς. Καί, στή συνέχεια, ἡ συζήτηση ἀπλώθηκε καί στούς σύγχρονους προβληματισμούς καί στα ἐρωτήματα, πού διανθίζουν, καθημερινά, τήν ἔντυπη καί τήν ἠλεκτρονική ἐνημέρωση.

Τό ἀκανθῶδες πρόβλημα τῆς σχέσης Ἐκκλησίας καί Πολιτείας κέντρισε ἰδιαίτερα τό ἐνδιαφέρον τῆς νεανικῆς συντροφιάς. Καί τό ἔφεραν, μέ σειρά ἐρωτήσεών τους, στόν προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ νέοι, μέ ἐνδιαφέρον, ἀλλά καί μέ σαφήνεια, διατύπωσαν τό ἐρώτημά τους:

«Ποιά ἡ γνώμη σας γιά τή φορολόγηση τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας καί τό διαχωρισμό τοῦ Κράτους μέ τήν Ἐκκλησία;»

Κατά περίεργο τρόπο, ἡ ἀπάντηση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἱερώνυμου στό καυτό αὐτό ἐρώτημα, πού διεμβολίζει ἀδιάκοπα τίς συνειδήσεις ὅλων τῶν Ὁρθοδόξων

Ἑλλήνων, ὑπῆρξε μπερδεμένη καί ἀσύμβατη μέ τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιολογία καί τήν ἔμπονη, μακραίωνη ἐμπειρία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ σώματος.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, σά νά ἦταν σαστισμένος ἢ ἐντελῶς ἀδιάβαστος, ἀπάντησε:

«Ὁ χωρισμός Ἐκκλησίας καί Κράτους δέν συνάδει μέ τήν Ὁρθόδοξη παράδοση καί εἶναι ἀπραγματοποίητος. Ἐγινε στή Δύση, ἀπ' ὅπου ὡς μοντέλο χωρίς νόημα ἔφτασε κι' ἐδῶ λόγω τῶν θρησκευτικῶν πολέμων. Λόγω τῶν μετακινήσεων πληθυσμῶν, γιά οἰκονομικούς, πολιτικούς κλπ, λόγους, παρατηρεῖται σέ παγκόσμια κλίμακα ὅτι τό παραδοσιακό μοντέλο τῶν ἐθνικῶν κρατῶν καί κοινωνικῶν ἀντικαθίσταται μέ ραγδαίους ρυθμούς ἀπό πολυφυλετικά ἢ πολυπολιτισμικά κοινωνικά μορφώματα...».

Ἡ ἀπόκριση αὐτή τοῦ προκαθήμενου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἐνῶ δέν ἀπαντᾷ πειστικά στό ἐρώτημα τῶν ανήσυχων παιδιῶν μας, προδίδει ἔλλειψη ἱστορικῆς παιδείας καί ὁράματος γιά τήν αὐριανή καί τή μεθαυριανή μέρα. Ἰσχυρίζεται, χωρίς ἐκκλησιολογική καί ἱστορική θεμελίωση, ὅτι ἡ ἀποδέσμευση τῆς Ἐκκλησίας ἀπό τά δεσμά τῆς κρατικῆς ἐξουσίας δέ συνάδει μέ τήν Ὁρθόδοξη Παράδοση. Σά νά λέει, ὅτι ἂν ἡ Ἐκκλησία βγεῖ ἔξω ἀπό τό συρματοπλέγμα

τῆς «Νόμῳ κρατούσης Πολιτείας», ἂν ἀφεθεῖ ἐλεύθερη νά διαχειριστεῖ, μέ ὁδηγό τούς Ἱερούς Κανόνες, τά τοῦ οἴκου Της, θά καταλυθεῖ ἡ Παράδοση καί ἡ Ἐκκλησία θά διολισθησθεῖ στήν αἵρεση.

Τό ὅτι, κατά τή ροή τῶν αἰώνων ὁ πολιτικός καί πολιτισμικός χάρτης ἀλλάζει καί ἀναδιαμορφώνεται-πρός τό βέλτιον ἢ πρὸς τό χεῖρον-δέν ὑπάρχει καμμία ἀμφισβήτηση. Τό ὅτι, ὅμως, ἡ Ἐκκλησία πρέπει νά βρίσκεται ἀδιάκοπα κάτω ἀπὸ τή βίαιη ἐπιτήρηση τῶν ἐκάστοτε κοσμικῶν ἐξουσιαστῶν, ὅτι πρέπει νά ρυθμίζει τή ζωή της καί τίς δραστηριότητές της σύμφωνα μέ τίς προδιαγραφές καί τίς ρυθμίσεις τῶν διατάξεων τοῦ πολιτικοῦ νόμου, ἀποτελεῖ προέκταση τοῦ συλλογισμοῦ ἐντελῶς ἀπαράδεκτη.

Ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι ἡ θεραπαινίδα τῆς κρατικῆς ἐξουσίας. Εἶναι ἡ χαρισματική οἰκογένεια τοῦ ζώντος Θεοῦ. Καί πορεύεται μέσα στόν κόσμον, μέ ὁδηγό τόν ἀποκαλυπτικό Εὐαγγελικό λόγο καί τίς κανονικές διατάξεις, πού θέσπισαν καί μᾶς παρέδωσαν οἱ ἅγιοι Πατέρες μας, μετά ἀπό σοβαρή, Συνοδική διαβούλευση.

Πῶς ἀνακάλυψε ὁ «ἐν μακαριότητι» ἀναπαυόμενος Πρόεδρος τῶν δικῶν μας Συνοδικῶν Σωμάτων, ὅτι ὁ χωρισμός Ἐκκλησίας καί Κράτους δέ συνάδει μέ τήν Ὁρθόδοξη Παράδοση, ἀποτελεῖ αἰνίγμα, πού καλεῖται ὁ ἴδιος νά τό δια-

λευκάνει καί νά τό ἐπιλύσει.

Ἐμεῖς ὅλοι γνωρίζουμε, ὅτι ἡ ἐξέλιξη τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καί Πολιτείας ἐνέγραψε στήν ἱστορική βίβλο μιά ἀφάνταστα μακρά καί ὀδυνηρή περιπέτεια.

Οἱ τρεῖς πρῶτοι αἰῶνες ὑπῆρξαν οἱ αἰῶνες τῶν αἱματηρῶν διωγμῶν. Ἡ ρωμαϊκή ὑπερεξουσία, πού ἀνέβαζε στό θεϊκό θρόνον τόν αὐτοκράτορα-τόν ὁποιοδήποτε αὐτοκράτορα καί τόν συνετό καί συγκρατημένο καί τόν ξεαλλο καί βάρβαρο-μέ μόνη τήν καταγγελία ὅτι οἱ φωτισμένοι καί καθαγιασμένοι ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας δέν ἔσκυβαν νά προσκυνήσουν τό θεοποιημένο αὐτοκρατορικό ψευτοεἶδωλο, τούς ἔσερναν στά ἀμφιθέατρα, νά ἀντιμαχήσουν μέ τά ἄγρια θηρία καί νά ἀφήσουν στή ματωμένη πίστα καί τήν πνοή τους καί τό ἄψυχο κορμί τους. Καί δέν ἦταν μόνο οἱ πιστοί καί ἐξαγιασμένοι ποιμένες, πού σέρνονταν στό μαρτύριο. Μαζί μέ αὐτούς καί κοντά σ' αὐτούς, πλῆθος ἀγνῶν ὑπάρξεων, πού κρατοῦσαν ἀνόθευτο τό χαρισματικό θησαύρισμα τῆς καρδιάς τους καί ἔμεναν σταθερά προσδεμένοι καί ἀφοσιωμένοι στό σταυρωμένο Λυτρωτή, τόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, σέρνονταν στόν ἴδιο μαρτυρικό θάνατο καί ἐγγράφονταν στό μαρτυρολόγιο τῆς Ἐκκλησίας, ὡς οἱ ἥρωες τῆς πίστεως καί τά ὑποδείγματα τῆς ἀφοσίωσης, πού δέν

πρόδωσαν τήν πίστη τους καί δέν ἔσκυβαν νά θυσιάσουν στήν ἀνθρώπινη ὑπεροψία καί στά ψεύτικα εἶδωλα.

Ποῦ στηρίζει τή διαλεκτική του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος, ὅταν μιλάει-γενικά καί ἀόριστά-γιά παγιωμένη παράδοση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, νά συμπορεύεται καί νά ὑποτάσσεται, ἄνευ λόγου καί ἄνευ διαλόγου, στήν, ὁποιασδήποτε ποιότητας καί προσανατολισμῶν κρατική ἐξουσία; Δέν ξεφύλλισε τά ἱστορικά ἀπομνημονεύματα καί δέν πληροφορήθηκε, ὅτι ὁ πρωτοκορυφαῖος τῶν ἀγίων Ἀποστόλων, ὁ Ἀνδρέας ὁδηγήθηκε στό μαρτύριο, σέ ὦρα, πού κήρυσσε τό Εὐαγγέλιο στήν πόλη τῶν Πατρῶν; Δέν ἔφτασε στήν ἀκοή του ἤ στό ἐπιστημονικά καλλιεργημένο βλέμμα του τό μαρτύριο τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου καί τοῦ Ἀποστόλου Παύλου; Δέ συγκλονίστηκε φυλλομετρώντας τό μαρτύριο τοῦ ἀγίου Πολυκάρπου Σμύρνης ἢ τοῦ ἀγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου; Ὁ πίνακας-καί μόνο-τοῦ μαρτυρολογίου τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων εἶναι ἀπέραντος καί καταματωμένος. Ποῦ βρῆκε, ὁ μακαριώτατός μας τό σχῆμα συμπορείας καί συνεργασίας Κράτους καί Ἐκκλησίας, πού διαμορφώθηκε σέ παράδοση, στέρεη καί δεσμευτική γιά τίς γενιές, πού περπάτησαν στή γῆ μας, ἀπό τήν ἐποχή τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας, ἵσαμε τή δική μας ἐποχή τῆς ὕλο-

κρατείας, τῶν ἰσχυρῶν ἀντιθέσεων, τῶν ἀλληλοσπαραγμῶν καί τοῦ νέου κύματος τῶν διωγμῶν, πού στοχεύουν στήν ἐκμηδένιση καί στήν ἐξόντωση τῆς Ἐκκλησίας Ἰησοῦ Χριστοῦ;

Τήν πρώτη αὐτή ἱστορική περίοδο, πού τό αἷμα τῶν πιστῶν μαθητῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πότισε τή γῆ καί ἀγίασε τήν ἱστορία, τή διαδέχτηκε ἡ δεύτερη, πού ἐγκαινιάστηκε μέ τό διάταγμα τοῦ Μεδιολάνου καί μέ τήν ἀναγνώριση τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς ἐπίσημης θρησκείας τοῦ κράτους.

Συνηθίσαμε νά βλέπουμε τήν ἱστορική αὐτή περίοδο ὡς αἴσιο ξεπέραςμα τῆς ἀντιπαλότητας καί ὡς ἐγκαινισμό πλήρους καί ἐγκάρδιας συνεργασίας τῶν ἐνοίκων τοῦ παλατίου μέ τοὺς Ἱεουργοὺς τῶν Ἀγίων Μυστηρίων καί μέ τίς φάλαγγες τῶν πιστῶν, πού ἀντλοῦσαν τό φῶς καί τή δύναμη ἀπό τό Σταυρό τοῦ Κυρίου μας καί ἀπό τό κενό μνημεῖο Του.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι ὁ ἱστορικός βηματισμός τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, πού διατρέχει ἀπό τήν ὦρα τῆς ὑπογραφῆς τοῦ διατάγματος τοῦ Μεδιολάνου, ἵσαμε τήν ἀποφράδα στιγμή τῆς ὀριστικῆς πτώσης τῆς Βασιλεύουσας στά χέρια τῶν Τούρκων, δέν ὑπῆρξε σταθερός, ἀπόλυτα ἀπαλλαγμένος ἀπό ὑπέρμετρες ἐγωπάθειες, ἀπό σκοπιμότητες, ἀπό σκο-

τεινές παρεμβάσεις της αΐρεσης ἥ τῆς βίας, ἀπό τὰ πάθη τῆς ζηλοφθονίας καί τοῦ μίσους, πού εὗρισκαν ἀνοιχτή τήν πίσω πόρτα τοῦ βασιλικοῦ ἀνακτόρου καί προωθοῦσαν τά αἰτήματά τους καί τά σχέδιά τους.

Ἡ συνεργασία Ἐκκλησίας καί Κράτους στό διαμορφωμένο κλίμα τῆς ἐκχριστιανισμένης Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, πού λειτούργησε ἀπό τόν τέταρτο αἰώνα, ἴσαμε τόν δεκατοπέμπτο, πού ἐξελίχτηκε σέ σκοτεινό αἰώνα, ἐξ αἰτίας τῆς πτώσης τῆς Βασιλεύουσας καί τῆς ὑποδούλωσής της στόν Τουρκικό ζυγό, δέν ἦταν μιά εὐθεῖα γραμμή ἀγώνα καί πορείας πρὸς τήν ἀξιοκρατία καί πρὸς τήν ἀδιάκοπη ἀναβάθμιση. Λειτούργησε ὡς ἓνας συνεχής, ἀλλά καί ἐπικίνδυνος, κυματισμός. Ὁ Αὐτοκράτορας καί οἱ ἐπιτελεῖς του ἄλλοτε παραχωροῦσαν στίς ἀγιασμένες καί εὐρύτατα καταξιωμένες ἡγετικές προσωπικότητες τῆς Ἐκκλησίας τό δικαίωμα ἢ μᾶλλον τούς ἀνέθεταν τήν ἐντολή νά διαποιμάνουν τό λαό κάτω ἀπό τό φῶς τῆς Εὐαγγελικῆς Ἀποκάλυψης καί μέ τή ράβδο τῆς ἀγάπης, πού μαλακώνει τίς καρδιές καί παράγει τήν κοινωνική ἐνότητα. Καί ἄλλοτε ἀπομόνωνε στό περιθώριο τοῦ καθημερινοῦ βίου τήν ἀλήθεια καί τήν ἀγάπη καί ἔσπερνε τά ζιζάνια τῆς ἀντιπαλότητος καί τῶν διχασμῶν.

Καί μόνο τό γεγονός, ὅτι κατὰ τή διαδρομή τῶν ἔντεκα αἰώνων

συμπορείας καί συνεργασίας Κράτους καί Ἐκκλησίας, ἀντιμετωπίστηκαν μέ σκληρότητα καί διώχτηκαν, μέ βάνουσο τρόπο, φωτισμένοι καί δυναμικοί Πατέρες τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, πιστοποιεῖ, ὅτι τό σύστημα τῆς συναλληλίας καί τῆς συναντίληψης δέν ἦταν ἀπαλλαγμένο ἀπό τίς ἀνθρώπινες ἐμπάθειες καί ἀπό τίς δόλιες μεθοδεύσεις.

Ἀρκεῖ νά διαβάσει κανεῖς τήν ἔμπονη ἐξομολόγηση τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ἢ τή σειρά τῶν κειμένων, πού προέκυψαν ἀπό τίς ἐμπειρίες τῆς ἐξορίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, γιά νά πάρει μιά πρώτη ἐνημέρωση καί μιά πρώτη γεύση τῆς ταλαιπωρίας καί τῆς ὀδύνης, πού ἐπιδικάστηκε στους γνήσιους διαδόχους τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, ἐκ μέρους τῶν ἐνοίκων τοῦ παλατίου καί τῶν «σύν αὐτοῖς» διαχειριστῶν τῆς μείζονος ἐξουσίας.

Κατά τό 1453 καταλύθηκε ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορικὴ ἐξουσία καί ἡ κυριαρχία πέρασε στό Σουλτάνο. Ὁ ὀρίζοντας σκοτείνιασε. Οἱ ἐλευθερίες καταπίεστηκαν. Καί ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μπήκε σέ μεγάλη δοκιμασία. Ὁ Σουλτάνος ἀνέβαζε καί κατέβαζε Πατριάρχες καί Ἐπισκόπους, σύμφωνα μέ τίς δικές του προτιμήσεις καί τοὺς δικούς του σχεδιασμούς. Τά σχολεῖα ἔκλεισαν. Ἡ ἀπαιδευσία

ἀπλώθηκε στη σκλαβωμένη Ὁρθόδοξη κοινωνία. Ὁ λαός βρέθηκε νά περπατάει καί νά μοχθεῖ δίχως πνευματικό ὄπλισμό καί δίχως ἐλπίδα.

Σ' αὐτή τή σκοτεινιά πῶς νά λειτουργήσει τό σχῆμα, πού κατά τήν ἄποψη τοῦ σημερινοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἱερώνυμου, συνάδει μέ τήν Ὁρθόδοξη Παράδοση; Ἐξουσιαστής ὁ Σουλτάνος, ὁ κατακτητής καί ἀλλόθρησκος. Καί σκλάβοι οἱ Ἐπίσκοποι καί ὅλα τά μέλη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Ἐπὶ πέντε ὀλόκληρους αἰῶνες τό κλίμα ἦταν ἐχθρικό, μέ ὅλες τίς δυσμενεῖς συνέπειες καί μέ ὅλες τίς πικρίες.

Ὡστόσο, ὅποιος διαβάσει μέ προσοχή καί μέ εὐλαβική διάθεση τό χρονικό αὐτῆς τῆς πονεμένης ἱστορικῆς φάσης, διακρίνει τό θαῦμα. Ὁ λαός βιάστηκε νά ἀλλαξοπιστήσει. Καί μερικοὶ ὑπέκυψαν. Οἱ πολλοὶ ὅμως, τό μεγάλο πλῆθος, ἔμεινε στερεωμένο στήν πίστη του καί στήν Ὁρθόδοξη λατρεία του. Καί οἱ τολμηρότεροι, ἔμειναν πιστοὶ «ἄχρι θανάτου». Προτίμησαν νά μαρτυρήσουν καί ὄχι νά ἀλλαξοπιστήσουν.

Ὁ πίνακας τῶν νεομαρτύρων μας, εἶναι μακρὺς καί ἀξιοθαύματος. Ἡ Ἐκκλησία μας τοὺς ἀναγνωρίζει καί τοὺς τιμᾷ, μαζί μέ τοὺς μεγαλομάρτυρες, τά θύματα τῆς ἐξοργισμένης εἰδωλολατρείας.

Καί μιά δεύτερη διαπίστωση: Μέσα στήν ἀτμόσφαιρα τῆς σκοτεινιᾶς καί τῆς σκληρῆς βίας, ἀν-

δρώθηκαν σοφοὶ διδάσκαλοι τοῦ γένους καί τῆς Ἐκκλησίας, προσωπικότητες ἀφιερωμένες ὀλοκληρωτικά στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί στά ἰδανικά τοῦ γένους, πού ἄναψαν τή λαμπάδα τῆς διδαχῆς καί φώτισαν τό σκλαβωμένο λαό. Ἐφτίασαν σχολεῖα πάνω στίς ἀπρόσιτες βουνοκορφές καί μάζεψαν τά σκλαβόπουλα, γιά νά τοὺς μάθουν γράμματα καί νά τοὺς μεταδώσουν τήν πίστη. Καί κατηφόρισαν στίς κοντινές καί στίς μακρινές πόλεις, γιά νά κηρύξουν Χριστόν Ἐσταυρωμένον καί νά ἀναστήσουν τήν κοινωνία τῆς λατρείας καί τῆς ἀγάπης.

Αὐτό εἶναι τό μεγάλο θαῦμα. Ἡ ἀνεπανάληπτη ἐμπειρία τῆς σκλαβωμένης, ἀλλά μὴ ὑποταγμένης Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.

Μέ τοὺς ἀγῶνες τοῦ 1821, πρόβαλε στὸν ὀρίζοντα ὁ ἥλιος τῆς λευτεριᾶς. Ὁ λαός, ὁ κατάφορτος ἀπὸ τὴν ὀδύνη τῆς δουλικῆς ταπείνωσης, ὕψωσε τό βλέμμα στὸν οὐρανὸ καί δόξασε τὸν Μεγαλοδύναμο, πού ἐπὶ τετρακόσια ὀλόκληρα χρόνια ἐνίσχυε τίς ἀντοχές καί στίς ὥρες τῆς μάχης καί τῆς θυσίας, ἀπλώσε τά σύμβολα καί τίς ἐμπειρίες τῆς νίκης. Ἡ ζωὴ μπῆκε σέ καινούργιους δρόμους. Ἡ ἱστορία ὑπέμνησε τίς εὐθύνες τοῦ γένους. Οἱ ἐκκλησιᾶς ἀνοιξαν διὰ πλατα. Τά σχολεῖα πολλαπλασιάστηκαν καί πῆραν στήν ἀγκαλιά

τους καί στή φροντίδα τους τήν ἄγουρη νεότητα. Οἱ θεσμοί ἀναπροσαρμόστηκαν. Τό νέο πνεῦμα τῆς Εὐρώπης ἔβαλε τή σφραγίδα του στά καινούργια, ἀναγεννητικά σχήματα καί στίς ἐπιδιώξεις τῆς καθημερινότητας.

Κατά τή φάση τῆς διοργάνωσης τοῦ ἐλεύθερου ἑλληνικοῦ Κράτους, προέκυψε καί ἡ ἀνάγκη τῆς αὐτονόμησης τῆς Ὁρθόδοξης ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ἰσαμε τή στιγμή ἐκείνη, οἱ Μητροπόλεις καί οἱ Ἐπισκοπές τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου βρίσκονταν ὑπό τή δικαιοδοσία καί τήν ἀνώτατη ἐπιστασία τοῦ Πατριαρχείου τῆς ἄλλοτε βασιλεύουσας, πού εἶχε περάσει στήν ἐπικράτεια τοῦ Σουλτάνου. Ἡ ἀνάγκη τῆς ἀπεξάρτησης τῆς Ἐκκλησίας τοῦ νέου, ἑλληνικοῦ βασιλείου ἀπό τό σχῆμα τῆς δουλείας ἦταν ἐπιτακτική. Καί πρὸς αὐτή τήν κατεύθυνση προσανατολίστηκαν καί οἱ ἐκκλησιατικοὶ ἡγέτες καί οἱ κρατικοὶ παράγοντες. Μετά ἀπό μελέτες καί συζητήσεις, προτιμήθηκε καί ἐπιλέχθηκε τό σύστημα, πού καθιερώθηκε ἀπὸ τόν αὐτοκράτορα Πέτρο τό Μεγάλο, στή συγγενή, Ὁρθόδοξη χώρα τῆς Ρωσίας. Τό σύστημα αὐτό ὑπέτασσε τήν Ἐκκλησία στήν ἐξουσία καί στόν ἔλεγχο τοῦ κράτους. Ὁ αὐτοκράτορας δῶριζε τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί εἶχε ἀρμοδιότητα νά παύει τοὺς Συνοδικούς, ἂν τό ἔκρινε σκόπιμο καί νά διορίζει ἄλλους, ὑποταγμένους στή δική του θέληση.

Τό σύστημα αὐτό μεταφέρθηκε στόν ἑλληνικό χώρο, μέ τήν ἐπισήμανση, ὅτι καθιερώνει τό σχῆμα τῆς «Νόμῳ κρατοῦσης Πολιτείας». Ἡ πολιτεία ἄρχισε νά ἐκδίδει τόν Καταστατικό Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού ρυθμίζει, μέχρι τήν τελευταία λεπτομέρεια, τόν τρόπο διοίκησης τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Καί κράτησε ὅλα τὰ δικαιώματα παρέμβασης στή λειτουργία τῆς διοίκησης καί στόν τρόπο διαχείρισης τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. Ὁρίσε, μάλιστα καί βασιλικό Ἐπίτροπο, ἐντεταλμένο νά παρίσταται, ἄνευ ψήφου, στίς Συνεδριάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πού ὡστόσο, ἂν ἀπουσίαζε ἢ ἂν σηκωνόταν καί ἔφευγε, οἱ Συνοδικές ἀποφάσεις ἦταν ὅλες ἄκυρες.

Ἀπὸ τότε, πού συντάχθηκε ὁ πρῶτος Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἴσαμε σήμερα, ἔχουν γίνει κάποιες ἀλλαγές καί κάποιες βελτιώσεις. Ἀλλά ἡ γραμμὴ τῆς ὑπεροχικῆς παρέμβασης ἢ ἐπέμβασης τοῦ Κράτους στά θέματα τῆς Ἐκκλησίας καί στίς ἀποφάσεις τῆς Συνοδικῆς διοίκησης παραμένει κυρίαρχη.

Τό σύστημα αὐτό, πού θεσπίζει τόν τρόπο διοίκησης τῆς Αὐτοκέφαλῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀποκαλεῖται (καί στήν πραγματικότητα εἶναι) ἐπικυριαρχία τῆς Νόμῳ κρατοῦσης Πολιτείας.

Πώς ό κ. Ίερώνυμος βρίσκει, ότι τό σύστημα αυτό συνάδει μέ τήν παράδοση τής Όρθόδοξης Έκκλησίας εΐναι άπορίας άξιο.

Σήμερα, στή Βουλή τών Έλλήνων πνέουν, καταιγιστικά, τά ρεύματα τής καταλυτικής άθεΐας καί παίζονται τά παιχνίδια τής έσχατης διαφθοράς καί τής καταλήστευσης τής τιμής τών Έλλήνων καί τοῦ προϊόντος τοῦ μόχθου των. Πώς, μέσα σ' αυτή τήν καταιγίδα νά λειτουργήσεί ή έντιμη καί κρυστάλλινη συνεννόηση καί συνεργασία; Πώς νά έξυπηρετηθεΐ ή Όρθόδοξη Παράδοση, πού έκπορεύεται από τό λυτρωτικό πάθος τοῦ Κυρίου μας καί άνταποδίδεται μέ τήν πιστότητα καί τή θυσιαστική άνταπόκριση τοῦ καθενός μας;

Όταν έχετε μιά κρατική διοίκηση τόσο διεφθαρμένη, πού αυτοτιμάζεται καί αυτοδιασύρεται, πώς νά τή συνδέσετε μέ τούς λιτανευτές τοῦ Σταυροῦ καί τής Διδαχῆς τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου μας; Έκτός άν καί οί παράγοντες τής Έκκλησίας πού έπιζητοῦν τήν σύμπνοια καί τήν συνεργασία όδοιποροῦν στά ΐδια μονοπάτια καί συναντῶνται στά ΐδια όράματα. Θέλουμε νά πιστεύουμε ότι ό τετιμημένος μέ τήν άνώτατη έκκλησιαστική διάκριση δέν σκέπτεται νά συγγράφει μιά τέτοια ιστορία.

Ό Αρχιεπίσκοπος Ίερώνυμος

δείχνει ότι όραματίζεται νά βιώσει τήν όρθόδοξη παράδοση σέ θερμή χειραψία μέ τήν πολιτική έξουσία. Θά τοῦ θυμίσω ότι ζή καί όραματίζεται στό κενό. Σήμερα σ' όλόκληρο τόν πλανήτη μιά καί μοναδική όρθόδοξη Έκκλησία πού καθυποτάσσεται άνευ όρων στήν κρατική θέληση εΐναι ή Έλληνική. Στόν πλανήτη μας υπάρχουνε όρθόδοξα Πατριαρχεία, υπάρχουν όρθόδοξες Αυτόκέφαλες Έκκλησίες, υπάρχουν έξαρτημένες Έκκλησίες τής διασποράς καί καμμία άπ' αυτές δέν υποτάσσεται στήν κρατική έξουσία. Εΐναι έλεύθερες κοινότητες μέσα σέ έλεύθερες χώρες. Συναντῶνται σέ συνοδικές διασκέψεις καί εκεί μελετοῦν καί επιλύουν τά άναφυόμενα προβλήματα. Δέν μπορούμε νά πιστέψουμε πώς ό κύριος Ίερώνυμος μπορεί νά θεωρήσει όλες αυτές τίς έλεύθερες όρθόδοξες έκκλησιαστικές κοινότητες έκτός όρθόδοξης παράδοσης καί ως μόνη πιστή στίς παραδόσεις τών άγίων άποστόλων καί Πατέρων μας νά τιμήσει καί νά προβάλει τήν Έλληνική, πού πνίγεται στά σκάνδαλα καί συνοδοιπορεΐ μέ τήν έκπεσμένη πολιτική έξουσία.

Πρίν από καιρό εΐδαμε τόν Αρχιεπίσκοπο Ίερώνυμο νά παρακάθεται στήν τράπεζα τοῦ Υπουργικοῦ Συμβουλίου. Η παρουσία του εκεί ήταν μιά καραμπινάτη άνορθογραφία. Έσχατη πτώση

Στίς μέρες μας βιώνουμε ὡς χώρα μιά πολύπλευρη κρίση. Ἐπιφανειακά οἰκονομική, στόν πυρήνα της ὅμως βαθύτερη. Γίνονται ἀναλύσεις ἐπὶ ἀναλύσεων καί ἀναζητοῦνται αἰτίες καί ἔνοχοι. Μέσα σ' αὐτή τή Βαβυλωνία γνωμῶν καί διατυπώσεων ἐξέδωσε καί ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας μας τόν περασμένο Δεκέμβριο μιά ἐγκύκλιο «Πρὸς τό λαό» γιά τό ἴδιο θέμα, μέ αἰχμές κατά τῆς πολιτικῆς, πού ἄσκησαν οἱ κυβερνῶντες στή χώρα μας τίς τελευταῖες δεκαετίες καί μύδρους κατά τῶν διεθνῶν κερδοσκοπῶν. Ὅπως ἦταν φυσικό, προκάλεσε ἀντιδράσεις στόν πολιτικό κόσμο. Ἀπό πολλούς τέθηκε τό ἐρώτη-

μα ἂν ἡ Ἐκκλησία νομιμοποιεῖται νά παρεμβαίνει σέ θέματα, πού ἔχουν νά κάνουν μέ τίς κυβερνητικές πολιτικές. Ἄλλοι εἶπαν νάί, ἄλλοι ὄχι, μέ βάση πάντα τίς θέσεις κάθε πλευρᾶς ἐναντι τῆς τρέχουσας κυβερνητικῆς πολιτικῆς. Οἱ περισσότεροι ἐκκλησιαστικοί ταγοί ὑπεραμύνθηκαν τοῦ δικαιώματός της νά μιλά στό λαό γιά κάθε θέμα, πού τόν ἀπασχολεῖ. Ἐστίασαν δέ τήν ἐπιχειρηματολογία τους στό ὅτι, ὅπως κάθε σωματεῖο καί συσπείρωση πολιτῶν, κάθε κόμμα, κάθε πολίτης, κάθε δημοσιογράφος καί μέσο ἐνημερώσεως σ' αὐτή τή χώρα μπορεῖ νά ἐκφράζει τίς ἀπόψεις του, ἔτσι καί ἡ Ἐκκλησία ἔχει τό «δημοκρατικό δι-

στό τρελό παιχνίδι τῶν κοσμικῶν συναλλαγῶν. Ὅποιος αὔριο θά γράφει τό ἱστορικό τῆς καταλήστευσης τῶν ταμείων τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους ἴσως σημειώσει μέ

ἄρκετή ἔκπληξη καί αὐτή τήν ἀνορθογραφία. Ἀτυχῶς πλέον δέν διορθώνεται.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

καίωμα» νά παρεμβαίνει μιλώντας στο λαό.

Ἡ Ἐκκλησία ἀναμφισβήτητα δικαιούται νά μιλά στο λαό. Τοῦτο ὅμως δέν ἀποτελεῖ «δημοκρατικό της δικαίωμα», μέ τήν ἔννοια, πού ἰσχύει γιά τά ἄλλα κοινωνικά μορφώματα, πού εἶπαμε πιό πάνω. Ἡ Ἐκκλησία δένπρακτορεύει ὁράματα καί δέν προωθεῖ ἀτζέντες καί σχεδιασμούς κανενός κοινωνικοῦ σχηματισμοῦ, ἀκόμα κι' ὅταν ἐμφορεῖται ἀπό ἀρχές χριστιανικές. Τέτοια δράση μέσα στήν κοινωνία, νόμιμη καθόλα, κάποτε καί ἐπαινετή, μπορεῖ νά ἀναληφθεῖ, ὡς «πολιτικό δικαίωμα», ἀπό συσπειρώσεις μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, π.χ., σωματεία, πρωτοβουλίες ἀκτιβιστῶν, κόμματα, κτλ, ὅχι ὅμως ἀπό τήν ἴδια τήν Ἐκκλησία. Αὐτή μιλά στο λαό κατ' ἐντολή τοῦ Χριστοῦ ἀνεξάρτητα ἀπό πολιτικές συγκυρίες. Μιλά ἀκόμα καί κάτω ἀπό καθεστῶτα, στά ὁποῖα τό «δημοκρατικό δικαίωμα» τοῦ δημόσιου κριτικοῦ λόγου ἔχει περισταλεῖ. Κοινοποιεῖ τό μήνυμά της ἀκόμα καί ὅταν διώκεται. Τό βιωμένο μαρτύριο, συνειδήσεως ἢ αἵματος, εἶναι ὁ πιό ἀξιόπιστος λόγος Της. Συμπάσχει μέ τό λαό σέ κάθε ἱστορική στιγμή, δέν ἐκφράζει ὅμως «λαϊκά αἰσθήματα» πόνου, ἀγανάκτησης ἢ μίσους. Καλεῖ ἐγκαιρα τό λαό στήν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ

Χριστοῦ καί χύνει στίς πληγές του τό βάλαμο τῆς Θείας Παρουσίας. Ἡ ἐντολή τοῦ Κυρίου πρὸς τήν Ἐκκλησία, πού ἰσχύει διαχρονικά, εἶναι πάντοτε *ad hoc* σ' ὅλες τίς περιστάσεις: «*μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη... διδάσκοντες αὐτούς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν καί ἰδοὺ ἐγώ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος*» (Ματθ. κη' 19-20). Τό ζητούμενο λοιπόν εἶναι ὅχι ἂν ἔχει δικαίωμα λόγου ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά πότε, πῶς καί τί λέγει κάθε φορά.

Στήν ἐγκύκλιο τῆς Ἱεραρχίας βάλλει κατὰ τοῦ club τῶν διεθνῶν τοκογλύφων, πού μέ τήν σύμπραξη, συνειδητή ἢ ἀσυνειδητή, ντόπιων, ἠθικά διαβλητῶν, πολιτικῶν δυνάμεων, κρατοῦν τό λαό σέ οἰκονομική ὁμηρία καί ὑποθάλλοντας τήν ἀποκοπή ἀπό τίς ρίζες του καί τήν πνευματική του ἀλλοτρίωση, τόν ὀδηγοῦν σέ ἀνδραποδισμό, καθιστώντας τον ὑποχείριο ὄργανο στοὺς σκοτεινοὺς σχεδιασμούς τους. Γιαυτές τίς ἐπισημάνσεις ἡ Ἱεραρχία δέχτηκε ἐπευφημίες. Ὑπάρχουν ὄντως φωνές εἰδημόνων, πού ἀμφισβητοῦν τή νομιμότητα τοῦ ἐθνικοῦ μας χρέους καί τῶν διεθνῶν συμβάσεων, τίς ὁποῖες ἀναγκάστηκε ἡ χώρα μας νά ὑπογράψει γιά νά τό ἐξυπηρετήσῃ. Ὅλ' αὐτά τά χαρακτηρίζουν «ἐπαχθή», (ἢ «ἀ-

πεχθή»), και «παράνομα» μέ βαση τούς ὄρους τοῦ συντάγματός μας, τοῦ διεθνοῦς δικαίου, τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κεκτημένου, κλπ. Τό χρέος, λένε, δημιουργήθηκε ἀπό τούς διεθνείς τοκογλύφους μέ ἔξαπάτηση καί ἐκμαυλισμό τοῦ λαοῦ καί μέ διαφθορά τοῦ πολιτικοῦ συστήματος, καί ὡς ἐκ τούτου πρέπει νά καταγγελεῖ ὡς καταχρηστική ἀπαίτηση.

Εἶναι ὅμως δουλειά τῆς Ἱεραρχίας ἡ υἰοθέτηση τέτοιου εἶδους συλλογιστικῆς; Στήν πραγματικότητα ὁ συνοδικός λόγος ὑπῆρξε ἐπιφανειακός καί ἄκαιρος. Οἱ Ἱεράρχες μας θά ἔπρεπε νά ἔχουν δείξει μέ τό λόγο καί τή βιωτή τους στό λαό τόν ἐπερχόμενο κίνδυνο καί νά τόν ἔχουν θωρακίσει ὥστε νά μήν ἐκμαυλισθεῖ. Ὁ λαός μας, καί ὡς ἄτομα καί ὡς συντεταγμένη πολιτεία, πράγματι ἔπese στήν παγίδα καί δανείστηκε ἄκριτα καί ἀνώφελα. Ἀπό τό 1950, γιά νά περιορίσουμε τή θεώρησή μας στό χρόνο, πού ἡ δική μου γενιά ἀνδρώθηκε, ἔδρασε κοινωνικά καί βίωσε, θετικά ἢ ἀρνητικά, τό μήνυμα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ χώρα πριμοδοτήθηκε ἀπό διεθνείς ἐπενδυτές γιά νά «ἀναπτυχθεῖ». Καί αὐτή ἡ ἀνάπτυξη δέν εἶχε στόχο μιᾶ ἀληθινή πρόοδο γιά τήν κάλυψη οὐσιαστικῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ, ἀλλά τοῦ προσέφερε εὐκολη καί ἄκοπη εὐμάρεια στηριγμένη στά δάνειά τους. Ὁ λα-

ός ἀφιονίστηκε παραδομένος στόν κερδοφόρο γιά τούς ἐπενδυτές καταναλωτισμό. Ἡ «εὐμερία» ὑπῆρξε τό πολιτικό σύνθημα ὅλων τῶν κομμάτων, πού γιά τούς πλείστους εἶχε σά στόχο, ὅχι μιᾶ λογικά ἀξιοπρεπή ζωή, ἀλλά τή χλιδή καί μιᾶ ἀκόρεστη *dolce vita* (ἡ ὁποία δέν ἦταν ἄγνωστη οὔτε σέ κύκλους Ἱεραρχῶν μας). Οἱ πολιτικές ἀντιπαραθέσεις ὅλ' αὐτά τά χρόνια δέν εἶχαν νά κάνουν μέ τήν ἀναγκαιότητα αὐτοῦ τοῦ δανεισμοῦ καί τήν ὀρθολογική διαχείρισή του, ἀλλά μέ τήν κατανομή τῆς «πίτας» τῆς εὐμάρειας, πού παρείχε, σέ συντεχνίες καί πελατείες κομματικές. Πῶς νά μή φτάσουμε ἐκεῖ πού φτάσαμε!

Γιατί ὅλες αὐτές τίς δεκαετίες τό Σῶμα τῶν Ἐπισκόπων μας δέν ἐξαπέλυσε διαγγέλματα «πρός τό Λαό» γιά τούς προφανεῖς κινδύνους, πού ἐλλόχευαν; Γιατί δέν βγῆκε νά πεῖ ὅσα «ἐνετείλατο» ὁ Χριστός; Γιατί δέν τοῦ εἶπε μέ λόγο «ἐμπείρως νοούμενον» ὅτι, ὅποιος δέν κοπιᾷ, ζεῖ στή διαδικασία παραγωγῆς ἀγαθῶν, ὑλικῶν ἢ πνευματικῶν, δέν δικαιούται νά ἀπολαμβάνει ἀγαθά; «Εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδέ ἐσθιέτω» (Β' Θεσ. γ' 10). Ἄν τά ἀπολαμβάνει ἀεριστίζιδικα εἶναι κλέφτης καί ὁδηγεῖ ὅλη τήν κοινότητα στήν καταστροφή. Γιατί δέν ἐνέπνευσε, μέ τό παράδειγμα καί τό λόγο, τήν

αυτάρκεια και λιτότητα; «Έχοντες διατροφάς και σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθΗΣόμεθα» (Α΄ Τιμ. στ΄ 8). Γιατί δέν πολέμησε τή φιλαργυρία, ὡς κατά βάση ἄχρηστη καί στήν οὐσία ἐπικίνδυνη καί ἐπώδυνη; «Οὐδέν εἰσηνέγκαμεν εἰς τόν κόσμον, δηλονότι οὐδέ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα (τίποτα δέ φέραμε μαζί μας στόν κόσμο καί οὔτε θά πάρουμε)... Οἱ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπύπτουσιν εἰς πειρασμόν καί παγίδα καί ἐπιθυμίας πολλάς ἀνοήτους καί βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους (γιατί ὄχι καί ἔθνη ὁλόκληρα;) εἰς ὄλεθρον καί ἀπώλειαν. Ρίζα γάρ πάντων τῶν κακῶν ἐστίν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινές ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπό τῆς πίστεως καί ἐαυτούς περιέπειραν (ἔμπηξαν πάνω τους σάν καρφιά) ὁδύναις πολλαῖς» (Α΄ Τιμ. στ΄ 6-10). Πῶς ὅμως οἱ Ἱεράρχες μας νά μιλήσουν μέ τέτοια γλῶσσα, ὅταν τά ἄνθη αὐτά τοῦ κακοῦ θάλλουν στήν ὁμήγουρή τους;

Τοὺς τοκογλύφους μέ ἓνα μόνο τρόπο τοὺς πολεμᾷς: νά μήν πέφτεις στά νύχια τους ζητώντας δάνεια. Ἄν θέλει κάποιος νά διώξει ἀπό τό χωράφι του τοὺς γύπες δέν πρέπει νά ἀφήσει νά βρίσκουν ἐκεῖ ψοφίμια. Ἄν ὑπάρχουν ψοφίμια οἱ γύπες δέν φεύγουν· τά καθαρίζουν. Κάτι εἶναι καί αὐτό...

Λές κάτι καλό νά βγεῖ ἀπό

τό κνοῦτο τῆς «τροίκα»; Τό εὐχόμαστε. Καί ἂν αὐτό εἶναι ἡ μετάνοια, γιά τήν ὁποία δέ μίλησε ὅσο ἔπρεπε ἡ Ἱεραρχία μας πρὸς τό λαό, τί ἄλλο θέλουμε;

Ε. Χ. Οἰκονομάκος

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἑκκλησιαστικῆς Ἑνημέρωσης

Κωδικός 2360

Ἰδιοκτήτης - Ἐκδότης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὐλῶν Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X

Ἡθος

"Ἡ ἐπικράτησις τοῦ κοσμικοῦ πνεύματος, πέραν πάσης ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας, καί ἡ συμπεριφορά τῶν Ἀρχιερέων ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν Συνοδικῶν των καθηκόντων, μέ ὠδήγησαν εἰς τό συμπέρασμα ὅτι ἡ ἐπισκοπική αὐθεντία χρησιμοποιεῖται εὐκαίρως-ἀκαίρως καί ὅλως ἀντεκκλησιαστικῶς διὰ τήν ἐξυπηρέτησιν κοσμικῶν καί προσωπικῶν σκοπιμοτήτων... Καταβιβάζομεν τήν τάξιν τοῦ οὐρανοῦ καί τήν ὑποδουλώνομεν εἰς τήν τάξιν τοῦ κόσμου..."

(Ὁ Μητροπολίτης
Ἰωαννίνων Θεόκλητος).

Ύφος

"Ναί, ὁ Ζακύνθου εἶναι συγκυβερνήτης τοῦ Καραβιοῦ τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας καί τραβάει κουπί μαζί μέ ἄλλους ὀγδόντα Ἀδελφούς... Ὁ Ζακύνθου σέ πλήρη δικαιωμένη διακονία πλέον τῶν πενήντα ἐτῶν καί μέ δυνάμεις ἀνεξάντλητες, φεύγει στά ἐβδομήντα δύο χρόνια του ἀπό τήν ἐνεργό διακονία καί πάει στά μετόπισθεν".

(Ὁ Μητροπολίτης
Ζακύνθου Χρυσόστομος,
πρόεδρος
τῆς λέσχης τῆς ἀρχοντιᾶς,
αὐτοεπαινούμενος καί
αὐτοδιαφημιζόμενος).

Ἡ «Ἐλεύθερη Πληροφόρηση» στό διαδίκτυο.

Διεύθυνση: el-pliroforisi.gr

Καί οἱ Ἐκδόσεις «Σπορά» στό διαδίκτυο
(γιά μιὰ γνωριμία μέ τό συγγραφικό ἔργο τοῦ
Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου)

Διεύθυνση: spora.gr